

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23To/43/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3111010160
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Samaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2013:3111010160.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd Trenčín v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Samaša a sudcov JUDr. Františka Kováča a JUDr. Ondreja Gáboríka na verejnom zasadnutí konanom dňa 14. októbra 2013 prejednal odvolanie obžalovaného

F.. K. K.,

nar. XX.XX.XXXX v Y., trvale bytom Y., I. č. XXXX/X, prechodne bytom Y., K. č. XXC,

ktoré podal proti rozsudku Okresného súdu Trenčín, sp.zn. 3T/12/2011 zo dňa 09. apríla 2013 a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr.por. zrušuje sa napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 3 Tr.por. sa obžalovaný podľa § 285 písm. b/ Tr.por.

o s l o b o d z u j e

spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín 2Pv/340/10 zo dňa 27.01.2011 pre skutok, že dňa 12.02.2009 ako zástupca spoločnosti L. E. s.r.o. prevzal v Trenčíne zálohovú platbu vo výške 30.000 € od O. N. na dodanie 1.165,5 g zlata, kedy v tento deň dodal iba 450 g zlata v celkovej hodnote 11.583,01 €, pričom ostatné množstvom tovaru zahŕňajúce 715,5 g zlata sa zaviazal dodať do 13.02.2009, čo však ani do dnešného dňa neučinil a vopred zložené finančné prostriedky objednávateľovi doposiaľ nevrátil, čím spôsobil poškodenému O. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. H., Q. č. XXXX/XX, škodu v celkovej výške 18.416,99 €, kvalifikovaný obžalobou a prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1, 2 písm. a/ Tr.zák., pretože tento skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 3 Tr.por. sa poškodený O. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. - H., Q. č. XXXX/XX s uplatneným nárokom na náhradu škody odkazuje na občianske súdne konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom súdu prvého stupňa bol obžalovaný F.. K. K. uznaný vinným z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 Tr.zák., pretože dňa 12.02.2009 vystupujúc navonok ako zástupca spoločnosti L. E., s.r.o., čo nezodpovedalo skutočnosti a čím uviedol poškodeného O. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. - H., Q. č. XXXX/XX do omylu a od ktorého prevzal v sídle tejto spoločnosti v Trenčíne zálohovú platbu vo výške

30.000 € na dodanie 1.165,5 g zlata, kedy v tento deň dodal iba 450 g zlata v celkovej hodnote 11.583,01 €, pričom ostatné množstvom tovaru zahŕňajúce 715,5 g zlata sa zaviazal dodať do 13.02.2009, čo však ani do dnešného dňa neučinil a vopred zložené finančné prostriedky objednávateľovi doposiaľ nevrátil a spôsobil mu tak škodu v celkovej výške 18.416,99 €.

Bol za to odsúdený podľa § 221 ods. 2 Tr.zák. s použitím §§ 38 ods. 2, 3, 8, 36 písm. j/ Tr.zák. k trestu odňatia slobody na 1 rok, výkon ktorého mu bol podľa §§ 49 ods. 1 písm. a/, 50 ods. 1 Tr.zák. podmienične odložený na skúšobnú dobu 2 rokov.

Podľa §§ 50 ods. 2, 51 ods. 4 písm. c/ Tr.zák. bola obžalovanému uložená povinnosť spočívajúca v príkaze nahradiť poškodenému O. N. v skúšobnej dobe škodu vo výške 18.416,99 €.

Podľa § 287 Tr.por. bola obžalovanému uložená povinnosť nahradiť poškodenému O. N. škodu vo výške 18.416,99 €.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie obžalovaný, ktoré zahlásil do zápisnice o hlavnom pojednávaní ihneď po vyhlásení rozsudku. Následne odvolanie písomne odôvodnil prostredníctvom svojich obhajcov. Z veľmi podrobných písomných dôvodov najmä vyplynulo, že postupu a rozhodnutím súdu prvého stupňa sú vytýkané procesné chyby, nesprávne skutkové zistenia a tiež chyby v použití právnej kvalifikácie. Procesné chyby mali spočívať v doručení obžaloby takmer po 13-tich mesiacoch od podania obžaloby na súd. Obhajca taktiež namietal nedoručenie predchádzajúceho rozhodnutia odvolacieho súdu, sp.zn. 23To/109/2012 zo dňa 20.10.2012 obžalovanému. Obhajca spochybnil aj procesný postup súdu prvého stupňa, keď bez ďalšieho v napadnutom rozhodnutí zmenil právnu kvalifikáciu oproti obžalobe z prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1, 2 písm. a/ Tr.zák. na prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 Tr.zák. Nesprávnosť skutkových zistení videl obhajca najmä v tom, že súd neuveril obžalovanému v tom, že dohodnutý „obchod“ medzi obžalovaným a poškodeným riadne prebehol. Tu išlo najmä o to, že obžalovaný poškodenému odovzdal zlato v plnom rozsahu ako bolo dohodnuté - 1.165,50 g. Tu bolo uvedené najmä to, že výpoveď poškodeného O. N., ako jediného priameho dôkazu, trpí takými rozpormi, pre ktoré nemôže byť podkladom pre uznanie viny obžalovaného. Ďalej bolo poukazované aj na to, že brat poškodeného F. N. o predmetnom „obchode“ vedel, hoci poškodený tvrdil opak. Tento svedok pritom na hlavnom pojednávaní potvrdil tiež kúpu 300 g zlata od obžalovaného, ktorému následne spätne predával už 600 g zlata, pričom 300 g mu mal dať poškodený O. N.. K tomu obhajca poukázal na to, že poškodený v priebehu celého trestného konania tvrdil, že 450 g zlata, ktoré dostal prvýkrát od obžalovaného, má stále k dispozícii. V závere ku skutkovým zisteniam obhajca uviedol (citáciu konkrétneho rozhodnutia iného krajského súdu), že v prípade, ak má slúžiť výpoveď poškodeného (svedka), ako jediný priamy dôkaz, preukazujúci vinu obžalovaného bez ďalších podporných dôkazov (odborné vyjadrenia, znalecký posudok, stopy, či listinné dôkazy), musí byť tento dôkazný prostriedok jasný, logický, zrozumiteľný, presvedčivý, vierohodný a zároveň nesmie byť inými dôkazmi spochybniteľný, či dokonca vyvrátený. Obhajca citoval aj ďalšie konkrétne rozhodnutie (NS SR), podľa ktorého zásada náležitého zistenia skutkového stavu vyžaduje, aby súd oprel svoje rozhodnutie o vine a treste o jednoznačne zistené a bezpečne preukázané fakty a nie iba o nejakú pravdepodobnosť. Tam, kde nie je možné bezpečne určiť, ktorá z variant skutkového riešenia zodpovedá skutočnosti, volí súd po vyčerpaní všetkých dosiahnutých dôkazov tú, ktorá je pre obžalovaného priaznivejšia.

Napokon z hľadiska právnej kvalifikácie, obhajca poukázal najmä na zásadu „ultima ratio“, ktorej aplikácia v tomto prípade má svoje odôvodnenie. Obhajca najmä uviedol, že trestné právo nemôže slúžiť ako prostriedok nahrádzajúci ochranu práv a právnych záujmov jednotlivca v oblasti súkromnoprávných vzťahov, keďže trestné právo má z podstaty „ultima ratio“ miesto len tam, kde sú iné prostriedky ochrany práv fyzických a právnických osôb vyčerpané, neúčinné alebo nevhodné. Obhajca navrhol rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a podľa § 285 písm. a/ Tr.por. obžalovaného spod obžaloby oslobodiť, nakoľko skutok sa nestal. Alternatívne navrhol oslobodiť obžalovaného spod obžaloby podľa § 285 písm. b/ Tr.por., nakoľko skutok nie je trestným činom.

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní, navrhla prokurátorka krajskej prokuratúry odvolanie obžalovaného podľa § 319 Tr.por. ako nedôvodné zamietnuť. Rovnako navrhol rozhodnúť aj splnomocnenec poškodeného.

Odvolací súd podľa § 317 ods. 1 Tr.por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu je možné čiastočne prisvedčiť.

K vytýkaným procesným chybám uvádza senát odvolacieho súdu nasledovné. Z ustanovenia § 240 ods. 1 Tr.por. skutočne vyplýva, že súd doručuje obžalobu bez meškania obvinenému, pričom senátu odvolacieho súdu nie je známe, prečo v danom prípade došlo k doručeniu obžaloby s vyše ročným časovým odstupom. Táto okolnosť však sama o sebe, okrem priesťahov v konaní neznamena, že by súd inak nerozhodoval v rámci spravodlivého procesu, pričom rovnaké oneskorenie v doručení obžaloby sa týkalo aj ďalšej strany v konaní - poškodeného. S námietkou, týkajúcou sa nedoručenia predchádzajúceho rozhodnutia odvolacieho súdu obžalovanému, sa odvolací súd nestotožnil. Z trestného spisu vyplýva, že rozhodnutie odvolacieho súdu doručoval súd prvého stupňa všetkým oprávneným stranám, vrátane obžalovaného a jeho obhajcu. Obhajca prevzal rozhodnutie dňa 22.11.2012 (č.l. 151). Zásielka určená pre obžalovaného (č.l. 152) bola poštou dňa 22.11.2012 prvýkrát neúspešne doručovaná. Obžalovaný neprevzal zásielku ani dňa 23.11.2012, kedy bola potom zásielka uložená na pošte. Obžalovaný si takto uloženú zásielku neprevzal ani v odbernej lehote, a preto bola zásielka poštou vrátená na súd dňa 13.12.2012. V súlade s ustanovením § 66 ods. 3 Tr.por. sa preto považuje uznesenie odvolacieho súdu za doručené aj obžalovanému. K tomu pre úplnosť je potrebné uviesť, že obžalovaný na adrese, kde mu bolo doručované uznesenie odvolacieho súdu predtým v septembri prevzal upovedomenie o termíne verejného zasadnutia na odvolacom súde. Ani v tomto prípade nedošlo teda u obžalovaného k ukráteniu práv na obhajobu.

Napokon sa odvolací súd nestotožnil ani s vytýkanou procesnou chybou, týkajúcou sa zmeny právnej kvalifikácie v rozsudku súdu prvého stupňa oproti obžalobe. Z ustanovenia § 278 ods. 1, 3 Tr.por. vyplýva, že súd môže rozhodovať len o skutku, ktorý je uvedený v obžalobnom návrhu, pričom nie je viazaný právnym posúdením skutku v obžalobe. Určité obmedzenie súdu v tomto smere vyplýva len z ustanovenia § 284 ods. 2 Tr.por., podľa ktorého uznať obžalovaného za vinného z trestného činu podľa prísnejšieho ustanovenia zákona, ako podľa ktorého posudzovala obžaloba, môže súd len vtedy, ak obžalovaného na možnosť tohto prísnejšieho posudzovania skutku upozornil skôr, ako súd vyhlásil dokazovanie za skončené. V danom prípade však nešlo o prísnejšiu kvalifikáciu, pretože trestný čin sprenevery podľa § 213 ods. 1, 2 Tr.zák. (kvalifikácia podľa obžaloby) je rovnako trestný, ako trestný čin podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 Tr.zák. (kvalifikácia podľa rozsudku súdu prvého stupňa).

Odvolací súd sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvého stupňa aj pokiaľ ide o zistený skutkový stav vo výrokovej časti rozsudku súdu prvého stupňa. Už v predchádzajúcom svojom rozhodnutí, ktorým bol zrušený pôvodný oslobodzujúci rozsudok súdu prvého stupňa (uznesenie Krajského súdu v Trenčíne, sp.zn. 23To/109/2012 zo dňa 22.10.2012), senát odvolacieho súdu vyslovil právny názor, že samotné tvrdenie obžalovaného nepodložené ďalšími dôkazmi, resp. okolnosťami prípadu, nepostačuje na to, aby súd vyslovil pochybnosť o priebehu skutkového deja, ak tvrdenia poškodeného sú podložené ďalšími dôkazmi a tieto tvrdenia majú svoju vnútornú logiku. Tento právny záver pritom nie je v rozpore s právnymi úvahami, týkajúcimi sa zisťovania skutkového stavu, uvedenými v odvolaní uvádzanými konkrétnymi rozhodnutiami iných súdov.

Predovšetkým je potrebné uviesť, že síce proti sebe stoja tvrdenie poškodeného a obžalovaného, avšak v danom prípade je tvrdenie poškodeného významne podporované listinným dôkazom (dodací list č.l. 62). V prípade majetkových trestných činov, kde súčasťou skutkového stavu je napr. uzatvorenie kúpnopredajnej zmluvy, sú listinné dôkazy dôležitými dôkazmi, preukazujúcimi vznik a existenciu nielen samotného záväzkového vzťahu, ale aj okolností prípadu, ktoré môžu podporovať tvrdenie tej ktorej strany tohto právneho vzťahu. Poškodený okrem svojej usvedčujúcej výpovede predložil listinný dôkaz o tom, že mu obžalovaný má dodať ešte 715,50 g zlata (Au 999,9). Na podporu svojho tvrdenia taktiež predložil tri listy, ktorými opakovane vyzýval na vyrovnanie predmetného záväzku. Aj písomná odpoveď na posledný z týchto listov, ktorú zaslal poškodenému F. K. K. (otec obžalovaného), konateľ spoločnosti L. E., s.r.o., nepriamo potvrdzuje tvrdenie poškodeného o nesplnení záväzku obžalovaným. V tomto liste sa totiž pripúšťa právny vzťah medzi F. K. K. a poškodeným, avšak súčasne je tu uvedené, že nejde o dlh spoločnosti, ktorej konateľ je otec obžalovaného. Je pritom nelogické, aby si otec u svojho syna nezistil v „akom stave“ je právny vzťah vyplývajúci z dodacieho listu s hlavičkou aj pečiatkou firmy, ktorej je konateľ. Pritom, ak by aj nešlo o záväzok právnickej osoby, išlo nepochybne o záväzok jeho syna,

príčom okolnosť o vyrovnaní záväzku je nepochybne významnejšia (ak by bola pravdivá), ako okolnosť, že právnická osoba, ktorej je konateľ, sa necíti byť konaniu jeho syna zaviazaná.

Naproti tomu svedok F. N. - brat poškodeného, potvrdil jeho tvrdenie o tom, že obchod so zlatom neprebehol v celom rozsahu. Výpoveď svedka Z. H. pritom nevyvracia tvrdenie poškodeného, pretože tento síce uviedol, že podľa neho obchod prebehol, avšak pri jednaní a preberaní zlata medzi obžalovaným a poškodeným prítomný nikdy nebol.

Spochybníť tvrdenie poškodeného nemožno pritom len preto, že tento o svojom „obchode“ s obžalovaným mal povedať aj ďalším osobám (jeho brat a S. H.), hoci vo svojej výpovedi uviedol, že o „obchode“ vedel len svedok Z. H..

Senát odvolacieho súdu sa preto stotožnil s názorom súdu prvého stupňa v tom, že skutok uvedený v rozsudku súdu prvého stupňa sa stal.

Za nesprávne však považuje senát odvolacieho súdu rozhodnutie o tom, že zistený skutkový stav vykazuje z hľadiska právnej kvalifikácie všetky znaky trestného činu podvodu podľa § 221 Tr.zák. Tu je možné však prisvedčiť názoru súdu prvého stupňa, že nešlo o prisvojenie si cudzej veci, ktorá bola obžalovanému zverená (finančná hotovosť v eurách), pretože poškodený odovzdal obžalovanému sumu 30.000 € ako kúpnu cenu za zlato, pričom obžalovaný sa prevzatím tejto finančnej hotovosti stal vlastníkom tejto sumy peňazí, pričom mu zostala povinnosť dodať „zvyšné“ zlato neodovzdané pri uzatváraní kúpno predajnej zmluvy. Súd prvého stupňa správne svoje právne úvahy zameril na to, či v konaní obžalovaného nešlo o podvodné konanie (v zhode s predtým vyslovenou úvahou odvolacieho súdu v predchádzajúcom rozhodnutí). Je pritom nepochybné, že boli zistené okolnosti, ktoré poškodeného mohli viesť k mylnému záveru, že zlato kupuje od právnickej osoby a nie priamo od obžalovaného (pozri predchádzajúce rozhodnutie odvolacieho súdu). Vo februári 2010 však bol poškodenému doručený list od konateľa L. E. s.r.o., v ktorom mu bolo oznámené, že obžalovaný konal v mene svojom a nie spoločnosti.

Z výpovede brata poškodeného F. N. ďalej vyplýva, že krátko po tom, čo „kúpil“ poškodený od obžalovaného zlato, sám od neho kúpil zlato, avšak zaplatil mu len za skutočne dodané zlato. Podstatnejšie však je to, že krátko na to, čo mal byť poškodený obžalovaným „vedený do omylu“ (12.02.2009), dňa 23.03.2009 spolu so svojim bratom pokračoval v obchodovaní so zlatom s obžalovaným a tomuto predávajú späť 600 g zlata. Navyiac samotný poškodený uviedol, že v súvislosti s predmetným „obchodom“ v januári 2010 sprostredkovane cez svedka H. prijal od obžalovaného hodinky (zn. Festina, suma cca 300 €), ako ospravedlnenie, že zatiaľ nedošlo k zrealizovaniu „obchodu“.

Na základe vyššie uvedeného dospel senát odvolacieho súdu k názoru, že sporné otázky vyplývajúce z predmetného vzájomného súkromnoprávneho vzťahu, týkajúce sa porušenia tohto vzťahu (nevydanie celého predmetu zmluvy), mali byť riešené v civilnom konaní. Táto sporná otázka sa nevymyká bežne sa vyskytujúcim obchodným prípadom. Nejde o tak závažný exces zo súkromnoprávneho vzťahu, ktorý by zjavne presahoval jeho rámec a ktorý by už odôvodňoval potrebu použitia prostriedkov trestného práva (trestné stíhanie a ukládanie trestných sankcií). Nemožno hovoriť ani o neúčinnosti prostriedkov iných právnych odvetví, keď tieto ani neboli použité. Ide o zásadu subsidiarity trestnej represie.

Samotný poškodený pritom v dvoch z troch svojich „reklamačných“ listov uvádzal ako následný prostriedok ochrany svojich práv „súdnu cestu“. Nehovoril však o spáchaní trestného činu a civilnú žalobu ani nepodal. Prítom prostriedky trestného práva nie je možné využiť len preto, že subjekt, ktorý sa cíti v práve (poškodený v tomto práve bol), celkom rezignoval na ochranu, ktorú mu majú poskytnúť súdy v civilnom konaní.

Z takto rozvedených dôvodov rozhodol odvolací súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny

opravný prostriedok.